

Cussegl da vischnaunca
8-2013/2016

Lescha d'explotaziun

Revisiun parziala

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Gia dapi in tschappel onns han differentas societads fatg diversas emprovas ed exploraziuns d'aur e da metals prezios sin ils territoris dallas vischnauncas da Trun, Sumvitg, Medel e Mustér.

Dapi entgin temps ei l'interpresa NV Gold Corporation da Vancouver interessada. Ella ha fatg pliras retschercas cunzun sin la surfatscha cun resultats encuraschonts.

Las vischnauncas da Medel, Sumvitg e Mustér possedan ina lescha d'explotaziun pli u meins identica, ferton che las duas ulteriuras vischnauncas da Tujetsch e Trun han aunc negina basa legala. Per saver cuntinuar ed intensivar l'exploraziun d'aur e d'autras perciusas mineralias ein leschas identicas ina premissa fundamentala. Ils proxims pass d'exploraziun cun sondaziuns pretendan grondas resursas finanzialas.

En rama dalla conferenza dils presidents communalas dalla Cadi, han ins decidiu da surluvrar las leschas d'explotaziun e precisar las cumpetenzas. La vischnaunca da Mustér vegn a tractar la lescha comunabla sco emprema vischnaunca. Silsuenter vegnan las vischnauncas da Sumvitg, Medel e Trun a suttametter la lescha a lur gremis responsabels.

Schebein ina damonda per ina concessiun per in'explotaziun vegn inoltrada ei d'ina vart dependent dils resultats dallas sondaziuns e da l'autra vart dil svilup dil prezi digl aur.

Commentari tier singuls artechels

Art. 1

La lescha d'explotaziun ha negina influenza sil reglament davart cavar cristallas e lavar aur. En quei artechel ei reglau l'explotaziun professiunala ed industriala da materia primara minerala.

Art. 2

En art. 667, al. 1 dil Cudisch civil svizzer (ZGB) ei reglau la proprietad: „Das Eigentum an Grund und Boden erstreckt sich nach oben und unten auf dem Luftraum und das Erdreich, soweit für die Ausübung des Eigentums ein Interesse besteht“.

Art. 4

La vischnaunca ei en rama dallas legislaziuns communalas, cantunalas e federalas l'incumbensada cun l'execuziun da questa lescha. Impurtont ei la coordinaziun cun las vischnauncas vischinontas cumpigliadas.

Art. 5

La suprastonza communalas ei cumpetenta da conceder lubientschas d'exploraziun. Cheu setracta ei sulettamein da far emprovas e sondaschas el territori e terren.

Art. 7

Las indemnizaziuns per exploraziuns ein vegnidas augmentadas.

Art. 8

La concessiun d'explotaziun sa buca vegnir revocada senza bunas motivs impurtonts. Cheutras vegn dau ina certa segirtad che la concessiun vegn buca revocada semplamein d'in di sin l'auter e senza bunas raschuns.

Art. 9

La procedura per la concessiun d'explotaziun sto vegnir reglada ella lescha en detagl per aschia evitar divergenzas da meinis pertuccont las premissas necessarias per ch'ina concessiun sappi la finala vegnir dada.

Art. 10

La cumpetenzza per conceder ina concessiun d'explotaziun cumpeta al suveran (constituziun communal, art. 32, al. f e lescha da vischnauncas dil cantun Grischun).

Art. 11

En quei artechel ei circumscret las premissas che ston esser ademplidas, avon che la concessiun d'explotaziun sappi vegnir concedida (p.ex. plan da zonas e lescha da baghegiar).

Art. 15

Per haver cupleina trasparenza dalla quantidad digl aur explotau eis ei necessari che las annunzias e las controllas vegnien fatgas savens e regularmein.

Art. 17

Sche la vischnaunca giavischa da separticipar vid ina interpresa da miniera, duei ella haver la pusseivladad da far quei.

Art. 19

La concessiun d'explotaziun sa vegnir concedida per maximalmein 50 onns.

Art. 20

Alla fin dall'explotaziun ston ils stabiliments vegnir dismiss entras la miniera, sch'ei vegn buca anflau in'otra utilisaziun per quels. Las investiziuns necessaris per quellas lavurs vegnan cuvretgas ord il fond da reconstrucziun ni ord ina garanzia corrispundenta (mira era art. 10)

Art. 21

Las taxas unicas per la concessiun d'explotaziun ein vegnidas alzadas da minimal frs. 3'000 sin frs. 30'000 resp. da frs. 5'000 sin frs. 50'000.

Art. 22 - 25 (Disposiziuns communablas)

Impurtont ein las mesiras per la promoziun dall'economia e che l'explotaziun da mineralias vegni risguardada el concept turistic.

Art. 26 - 28 (Contribuziuns da produenziun)

Els art. 26 tochen 28 vegnan ils detagls arisguard la taxa da produenziun ed il modus da scuntraziun descrets.

Ponderaziuns finalas

La finamira ei che tuttas vischnauncas ella Cadi hagian la medema lescha d'explotaziun. Quei ei necessari, damai che in'explotaziun savess cumpigliar el medem mument il territori da pliras vischnauncas.

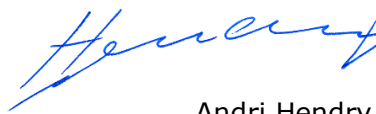
Proposta

Sebasond sin sura ponderaziuns

propo na

la suprastonza communalal al cussegl da vischnaunca

1. d'approbar la revisiun parziala dalla lescha d'explotaziun;
2. da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. b dalla constituziun communalal al referendum facultativ.

Suprastonza communalal Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Francesco Cajacob Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 3 da december 2013

- lescha d'explotaziun (duas versiuns)